

Cyklus P

Pracovní list 3.

Baletní začátky

Setkáním provází ředitelka baletní školy a operní režisérka MgA. Olga Kyndlová. Návštěvníci uvidí práci baletní školy. Tříčtvrtěhodinový program sestává z ukázek baletní rozcvičky, baletních prvků, skoků. Poslední čtvrtina je věnována ukázkám z představení školy. Hrajeme ve velkém sborovém sále Provozní budovy Školy MgA. Kyndlové, která předvádí hodinu, je "líhni" žáků státní konzervatoře. Děti tančí též v operních představeních Státní opery. Zároveň také paní Kyndlová s dětmi absoluuje mnoho různých soutěží doma i v zahraničí a vystoupení. Některé pojmy, které najdete v Pracovním listu, vykládá a spíše demonstruje lektorka dětem v průběhu. Návštěvníci sedí na gymnastickém koberci okolo plochy baletizolu, kde tančí baletní škola. Máme zkušenost, že děti na toto uspořádání reagují daleko bezprostředněji a jsou soustředěnější, než kdyby seděly na židlích.

Balet je forma scénického tance, která využívá choreografii. Balet může být samostatné dílo, nebo může být součástí opery.¹

Vývoj baletu

Kořeny baletu lze hledat ve druhé polovině 16. století jednak v tanečních vložkách italských oper a francouzským *ballet de cour*. Tito předchůdci baletu obsahovali tance, již v tomto období se objevují speciální kostýmy a výzdoba. Balet jako samostatná umělecká forma se začal vyvíjet ve Francii během vlády Ludvíka XIV. (1643 – 1715), který byl velkým příznivcem tance, a jelikož došlo k poklesu kvality tanečních standardů, založil roku 1661 Académie Royale de Danse (Královskou akademii tance). Dvorním hudebním skladatelem Ludvíka XIV. byl Jean-Baptist Lully, ten složil první tzv. *comédie-ballet* (1661). V této rané

¹ zdroj wikipedia

formě baletu byly jednotlivé scény divadelní hry oddělované tancem. Díky Lullymu došlo k rozdělení taneční akademie na dvě části: opéra-ballet a školu pro profesionální tanečnický, která byla spojena s *Académie Royale de Musique*.

V 18. století došlo k popularizaci baletu, která vedla k rozpracování a vylepšení baletní techniky, v této době se balet stal rovnoprávnou dramatickou formou. Na vývoj baletu mělo velký vliv vydání *Lettres sur la danse et les ballets* (1760) sepsaných Jeanem-Georgesem Noverrem, díky čemuž došlo k plnému prosazení pantomimy a reformě pohybů, čímž se zlepšily možnosti vyjadřovat příběh.

V 19. století zájem o balet poklesl, díky velkým sociálním změnám ve společnosti ztratil balet oporu v aristokratických kruzích a lze říci, že se rozvíjel pouze ve Francii, Rusku a Itálii.

Ve 20. století došlo především díky ruské škole k určité renesanci klasického baletu, který díky řadě vynikajících tanečnic postupně získal zpět své ztracené pozice. V Německu došlo k rozvoji tzv. výrazového tance.

Sergej Ďagilev založil v Paříži soubor *Ballets Russes (Ruské balety)*, který později působil v Monte Carlu. Spolupracoval s vynikajícími hudebníky, např. s Igorem Stravinským, který pro něj složil hudbu k baletu *Svěcení jara*, stejně jako s výtvarníky formátu Pabla Picassa. Působil v něm legendární tanečnický Václav Nižinskij.

Pozice nohou v baletu:

1. pozice Nohy maximálně vytočené (ideálně do úhlu 180°), špičky nohou od sebe, patami i koleny u sebe.

2. pozice Nohy maximálně vytočené, mezera mezi patami na délku chodidla.

3. pozice Nohy vytočené, jedno chodidlo předsunutě tak, aby zakrývalo 50% druhého chodidla - tzn. pata jedné nohy je zaklíněna do klenby nohy druhé.

4. pozice Nohy vytočené, jedna noha předsunutá, váha na obou nohou. Vzájemně se překrývají, je však mezi nimi mezera na délku chodidla.

5. pozice Nohy vytočené, jedna noha před druhou, vzájemně se překrývají a dotýkají tzn. pata jedné nohy se překrývá se špičkou druhé nohy.

